

Súdny dvor Európskej únie

26.10.2020

PhDr. Matúš Vyrostko, PhD.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

- **Podľa zmluvy o EU je hlavnou úlohou Súdneho dvora dodržiavanie práva pri výklade a pri dodržiavaní zmlúv.**
- **Zabezpečuje rovnaký výklad, dodržiavanie zmlúv zo strany únie aj členských štátov. Dohliada na dodržiavanie primárnych aj sekundárnych prameňov. Všeobecné právne zásady majú v mnohých prípadoch nepísaný charakter a Súdny dvor na prihliada taktiež.**

- **Rozhoduje spory medzi členskými štátmi a inštitúciami EÚ, spory sa najčastejšie týkajú porušenia povinnosti zo strany členského štátu. Ďalšími spormi sú pracovnoprávne spory, spory týkajúce sa náhrady škody, spory na základe rozhodcovskej doložky.**
- **Plní funkciu “ústavného a správneho súdu” - rozhoduje o platnosti/neplatnosti aktov, ktoré sú v rozpore so zakladateľskými zmluvami, aktmi vyššej právnej sily.**
- **Na Súdny dvor sa môžeme obrátiť aj ako občania EÚ, ak sa domnievame, že boli porušené naše práva úkonom inštitúcie EÚ. Na súdny dvor sa môžu obrátiť aj právnické subjekty**

- **Súdny dvor EU sídli v Luxemburgu.**
- **Člení sa na:**
- **1) Súdny dvor**
- **2) Všeobecný súd (CZ Tribunál)**
- **3) Špecializované súdy**

Súdny dvor EÚ vs. súdny dvor vs. európsky súd vs. všeobecný súd

- **Súdny dvor**
- **Najvyšší únijský súd, stojí na vrchole súdnej hierarchie. Je najstarší z 3 zložiek, jeho počiatky nachádzame už v 50.rokoch pri vzniku EÚ spoločenstiev.**
- **Skladá sa z jedného sudcu za každý členský štát. Existuje tu aj funkcia “generálnych advokátov”, ktorí nie sú sudcovia, ale vykonávajú mnohé procesné funkcie a plnú poradnú funkciu sudcov. Sudcovia musia byť odborníci vo svojej oblasti a musia preukazovať nezávislosť’.**
- **Súdny dvor: 1 sudca z každej krajiny EÚ a 11 generálni advokáti**

- **Sudcovia a generálni advokáti sú menovaní na 6 rokov, platí, že každé 3 roky dochádza k čiastočnej obmene.**
- **Sudcovia využívajú imunitu - úplná imunita za svoje rozhodnutia, ktoré vykonali počas svojej práce. Imunity ich môže zbaviť len súdny dvor na základe jednomyselného rozhodnutia.**
- **Na čele Súdneho dvora stojí predseda, volia ho sudcovia Súdneho dvora na obdobie 3 rokov. Predsedom sa môže kandidát stať opakovane.**

- **Predseda zabezpečuje chod Súdneho dvora, riadi činnosť, zvoláva zasadnutia a pod.**
- **Zasadnutia S. dvora**
- **Môže zasadať v:**
- **pléne - zasadajú všetci sudcovia súdneho dvora spolu v konaniach najzávažnejšieho charakteru.**
- **veľkej komore - tvorí ju 15 sudcov, zasadá vo významných prípadoch. Môže v nej zasadať, ak o to požiada členský štát, alebo určitý orgán EÚ.**
- **Malých komorách - tvorených z 3 alebo 5 sudcov (záleží od prípadu, závažnejšie veci riešia 5 sudcovia).**

- **Predseda zabezpečuje chod Súdneho dvora, riadi činnosť, zvoláva zasadnutia a pod.**
- **Zasadnutia S. dvora**
- **Môže zasadať v:**
 - pléne - zasadajú všetci sudcovia súdneho dvora spolu v konaniach najzávažnejšieho charakteru.
 - veľkej komore - tvorí ju 15 sudcov, zasadá vo významných prípadoch. Môže v nej zasadať, ak o to požiada členský štát, alebo určitý orgán EÚ.
 - Malých komorách - tvorených z 3 alebo 5 sudcov (záleží od prípadu, závažnejšie veci riešia 5 sudcovia).

- **Súdny dvor najčastejšie rozhoduje o:**
 - **-Prejudiciálnych otázkach -konanie o predbežnej otázke**
 - **-Rozhodovaní o porušení členských štátov, ktoré im vyplývajú zo zakladateľských zmlúv**
 - **-O rozhodovaní o neplatnosti aktov únie - vydávané Radou EÚ, Eur.komisiou, ECB, Eur.Parlamentom, Eur.radou - skúma všeobecne záväzné akty, nie len stanoviská, odporúčania.**
 - **Rozhodovanie o nečinnosti inštitúcie**

- **Súdny dvor najčastejšie rozhoduje o:**
 - **-Prejudiciálnych otázkach -konanie o predbežnej otázke**
 - **-Rozhodovaní o porušení členských štátov, ktoré im vyplývajú zo zakladateľských zmlúv**
 - **-O rozhodovaní o neplatnosti aktov únie - vydávané Radou EÚ, Eur.komisiou, ECB, Eur.Parlamentom, Eur.radou - skúma všeobecne záväzné akty, nie len stanoviská, odporúčania.**
 - **Rozhodovanie o nečinnosti inštitúcie**

- **výklad práva (rozhodnutí o předběžné otázce):** Za řádné provádění práva EU v členských zemích odpovídají vnitrostátní soudy každého státu EU. Existuje tak možnost, že jeden právní předpis může být soudy v různých zemích vykládán různým způsobem. Má-li vnitrostátní soud pochybnosti ohledně výkladu nebo platnosti určitého právního předpisu EU, může požádat Soud o vysvětlení. Stejný mechanismus lze použít k určení toho, zda je vnitrostátní právní předpis nebo praxe v souladu s právem EU.
- **vymáhání práva (žaloba pro nesplnění povinnosti):** Tento typ řízení je veden proti státu, který neplní své povinnosti, jež pro něj vyplývají z právních předpisů EU. Iniciovat jej může Evropská komise nebo jiný stát Unie. Pokud se zjistí, že stát své povinnosti skutečně neplní, je vyzván k okamžité nápravě situace. Pokud tak neučiní, může být proti němu zahájeno další řízení, které může vést až k uložení pokuty.

- **zrušení právního předpisu EU (žaloba na neplatnost):** Pokud se kterýkoli z členských států, Rada EU, Komise nebo (za určitých okolností) Evropský parlament domnívá, že je určitý právní předpis EU v rozporu se Smlouvami EU nebo lidskými právy, může Soudní dvůr požádat o zrušení jeho platnosti.
- **zajištění činnosti ze strany orgánů EU (žaloba na nečinnost):** Evropský parlament, Rada a Komise musí přijmout za určitých okolností určitá rozhodnutí. Pokud tak neučiní, mohou členské státy, jiné orgány EU a (za určitých podmínek) jednotlivci nebo podniky podat stížnost k Soudnímu dvoru.
- **postihy orgánů EU (žaloby o náhradu škody):** Jednotlivec nebo podnik, jehož zájmy byly poškozeny v důsledku činnosti nebo nečinnosti Unie nebo jejích zaměstnanců, na ně může u Soudu podat žalobu.

- **Funguje od roku 1989. Pred Lisabonskou zmluvou sa tento súd nazýval “Súd 1. stupňa”.**

Zloženie Všeobecného súdu

- **Presný počet sudcov nie je presne stanovený v zakladateľských zmluvách - tento problém sa vyriešil v štatúte Súdneho dvora -> počet sudcov Všeobecného súdu zodpovedá počtu členských štátov**
- **Funkčné obdobie je 6 rokov, každé 3 roky dochádza k obmene. Kandidát sa môže stať sudcom aj opakovane. Kandidátov na sudcu navrhujú jednotlivé členské štáty. K vymenovaniu dochádza na základe spoločnej dohody vlád všetkých členských štátov - platí, že sa skúma odbornosť kandidáta, jeho nezávislosť’.**

Činnosť

- **Nelíši sa do veľkej miery od Súdneho dvora. Neexistujú tu generálni advokáti. Existuje tu “Samosudcovský inštitút” - sudca môže sám rozhodnúť v jednoduchých procesných úkonoch.**
- **Všeobecný súd rozhoduje o:**
- **Žaloby na neplatnosť, žaloby pre nečinnosť, žaloby o náhradu škody, žaloby na základe arbitrážnej doložky a pod. (Všeobecný súd koná ako prvý, [môže pôsobiť aj ako odvolací súd pri konaniach o opravných prostriedkoch, o ktorých rozhoduje špecializovaný súd] v prípade odvolania rozhoduje Súdny dvor).**

Východisko pre špecializované súdy nachádzame v zmluve z Nice, ktorá umožnila na návrh komisie, alebo súdneho dvora zriadiť osobitné súdy ako súdy 1.stupňa. Zároveň zmluva opravila, že ak budú takéto súdy zriadené, tak pôjde o špecifické typy konaní. V roku 2004 Rada zriadila Súd pre verejnú službu. Lisabonská zmluva v tomto procese zmenila situáciu v tom, že takýto špecializovaný súd musí byť zriadený riadnym legislatívnym postupom.

Súd pre verejnú službu - zrušený, agendu prebral všeobecný súd

Bol zložený zo sudcov, ktorých menuje Rada EÚ. Sú menovaní na 6 rokov, kandidáti môžu byť opakovane zvolení do funkcie. Títo sudcovia si zo svojích radov volia svojho predsedu na obdobie 3 rokov.

Súd zasadá v komorách, pléne. Existuje tu tiež “samosudcovský inštitút”.

Tento súd rozhodoval o sporoch medzi úniou a jej zamestnancami - pracovno-právne spory.

podľa potreby môže byť zriadený nový špecializovaný súd s osobitnou pôsobnosťou

nok 263

(pôvodny nok 230 ZES)

dny dvor pskej nie mava konnosť vných aktov, aktov Rady,
Komisie a pskej lnej banky okrem ani a sk a mava aj
konnosť aktov pskeho parlamentu a pskej rady, ktore maju vne inky vo
vztahu k m m. Tiež mava konnosť aktov nov alebo radov alebo
r nie, ktore zakladaju vne inky voči m m.
Na tento el ma vomoc rozhodovať o ch ch mi tmi,
pským parlamentom, Radou alebo Komisiou z dôvodu nedostatku vomoci,
porušenia ch ch predpisov, porušenia v alebo vek vneho
pravidla ceho sa uplatňovania alebo zneužitia vomoci.
dny dvor pskej nie ma vomoc rozhodovať za ch podmienok o ch
poda- ch Dvorom torov, pskou lnou bankou a borom nov na
ochranu ich ch v.

veľ fyzická alebo vníčka osoba môže za podmienok ch v prvom a druhom odseku podať žalobu proti aktom, ktoré su jej určene alebo ktoré sa jej priamo a osobne kajú, ako aj voči m aktom, ktoré sa jej priamo kajú a nevyžaduju vacie opatrenia.

vne akty, mi sa zriaďuju ny, rady a ry nie, môžu ustanoviť osobitne podmienky a pravy ce sa žalôb ch mi alebo mi osobami proti aktom chto nov alebo radov alebo r nie, ktoré zakladaju vne inky voči nim.

dne konanie uvedene v tomto nku sa začne do dvoch mesiacov od zverejnenia ho opatrenia, alebo jeho menia žalobcovi, alebo ak toto ba, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel.

nok 264 (pôvodny nok 231 ZES)

**Ak je žaloba opodstatnená, dny dvor pskej nie si akt za neplatný.
dny dvor pskej nie však uvedie, ak to považuje za potrebné, ktoré z inkov aktu,
ktory
sil za neplatný, sa považujú za konečné.**

nok 265

(pôvodny nok 232 ZES)

Ak psky parlament, pska rada, Rada, Komisia alebo pska lna banka porušia zmluvy svojou nečinnosťou, môžu členskej ty a ostatne ny nie podať dnemu dvoru pskej nie žalobu, aby potvrdil, že došlo k muto porušeniu. Tento nok sa primerane na ny, rady a ry nie, ktore konanie. to žaloba je pustna, len ak bola na cia, n alebo rad alebo ra vyzvana, aby konala. Ak sa to cia, n alebo rad alebo ra do dvoch mesiacov po takejto zve nevyjadri, možno v lehote ch dvoch mesiacov podať vrh na začatie dneho konania.

Každá fyzická alebo vnická osoba môže podať sťažnosť dnemu dvoru pskej nie za ch podmienok ch v cich odsekoch proti niektorej cii, nu alebo radu alebo re nie z dôvodu, že jej neadresoval akt iný ako anie alebo stanovisko.

neplatnosť a nečinnosť-

ZFEU

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

nok 266

(pôvodny **nok 233 ZES)**

cia, n alebo rad alebo ra, ktorej akt bol seny za neplatny alebo
ktorej nečinnosť bola sena za cu m nevyhnutne
opatrenia, aby vyhovela rozsudku dneho dvora pskej nie.

Priebeh konania (zjednodušené)

Na Súdnom dvore je každý prípad pridelený 1 sudcovi (tzv. sudca spravodajca) a 1 generálnemu advokátovi. Konanie o prípadoch prebieha v 2 častiach:

Písomná časť

- Účastníci konania predložia písomné stanoviská Súdному dvoru – a pripomienky môžu podávať aj vnútroštátne orgány, inštitúcie EÚ a niekedy aj súkromné osoby.
- Sudca spravodajca zhrnie všetky stanoviská a pripomienky a potom ich prediskutuje na všeobecnom zasadnutí Súdneho dvora, ktorý rozhodne:
- koľko sudcov sa bude zaoberať prípadom: 3, 5 alebo 15 sudcovia (celý súd) v závislosti od dôležitosti a zložitosti prípadu. Väčšinu prípadov riešia 5 sudcovia a je veľmi zriedkavé, aby o spore rozhodoval celý súd,
- či sa musí uskutočniť vypočutie (ústna časť) a či je potrebné oficiálne stanovisko generálneho advokáta.

Priebeh konania (zjednodušené)

Ústna časť – verejné vypočutie

- Právni zástupcovia oboch strán sporu prezentujú svoje stanoviská sudcom a generálnemu advokátovi, ktorí im môžu klásť otázky.
- Ak súd rozhodol, že je potrebné stanovisko generálneho advokáta, poskytne sa niekoľko týždňov po vypočutí.
- Sudcovia sa potom poradia a vyhlásia rozsudok.

- Postup Všeobecného súdu je podobný až na to, že väčšinu prípadov riešia 3 sudcovia bez generálneho advokáta.

- **Ak vám ako súkromnej osobe alebo spoločnosti vznikla škoda v dôsledku konania alebo nekonania inštitúcie EÚ alebo jej zamestnanca, môžete proti nej začať súdne konanie, a to 2 spôsobmi:**
 - nepriamo prostredníctvom vnútroštátneho súdu (ktorý môže postúpiť prípad Súdnemu dvoru),
 - priamo na Všeobecnom súde – ak malo na vás rozhodnutie inštitúcie EÚ priamy a individuálny dosah.
- **Ak si myslíte, že orgány v ktorejkoľvek krajine porušili právne predpisy EÚ, musíte postupovať podľa úradného postupu podania sťažnosti.**

Petra Škvařilová-Pelzl

narodená v roku 1975; štúdium práva v Českej republike a v Nemecku (Magister iuris, Karlova univerzita v Prahe, 1999), titul doktora práv (univerzita v Hamburgu, 2004); štátna skúška z nemeckého jazyka v odbore tlmočníctvo na Štátnej jazykovej škole v Prahe (1995); vedecká pracovníčka na katedre obchodného, námorného a hospodárskeho práva univerzity v Hamburgu; úspešná kandidátka výberového konania na miesta českých právnikov v inštitúciách EÚ (2004); úradníčka na generálnom riaditeľstve Súdneho dvora Európskej únie pre knižničné služby, výskum a dokumentáciu (2004 – 2019), pridelená ku generálnemu riaditeľovi (2010 – 2016); referendárka sudkyne Súdneho dvora Európskej únie M. Bergerovej (2017 – 2018); vedenie kurzov práva Únie na Viedenskej spolkovej akadémii pre verejnú službu; pravidelné vystúpenia na Česko-nemeckom festivale práva; autorka viacerých publikácií týkajúcich sa najmä únijného a porovnávacieho práva; sudkyňa Všeobecného súdu od 26. septembra 2019.

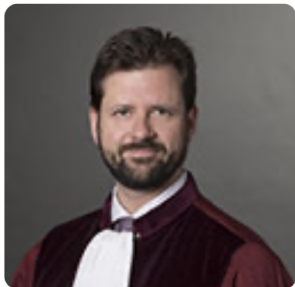
Juraj Schwarcz

narodený v roku 1952; doktor práv (Univerzita Komenského v Bratislave, 1979); podnikový právnik (1975 - 1990); tajomník poverený obchodným registrom pri Mestskom súde v Košiciach (1991); sudca Mestského súdu v Košiciach (január - október 1992); sudca a predseda senátu Krajského súdu v Košiciach (november 1992 - 2009); sudca pridelený na Najvyšší súd Slovenskej republiky, obchodný senát (október 2004 - september 2005); predseda obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Košiciach (október 2005 - september 2009); externý člen Katedry obchodného a hospodárskeho práva Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (1997 - 2009); externý člen pedagogického zboru Justičnej akadémie (2005 - 2009); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2009.

Daniel Šváby

narodený v roku 1951; doktor práv (univerzita v Bratislave); sudca Okresného súdu v Bratislave; sudca odvolacieho súdu poverený občianskoprávnou agendou a podpredseda Krajského súdu v Bratislave; člen sekcie občianskeho a rodinného práva pri Inštitúte práva ministerstva spravodlivosti; dočasný sudca Najvyššieho súdu poverený obchodnou agendou; člen Európskej komisie pre ľudské práva (Štrasburg); sudca Ústavného súdu (2000 - 2004); sudca Súdu prvého stupňa od 12. mája 2004 do 6. októbra 2009; sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Michal Bobek

narodený v roku 1977; magisterský titul v odbore právo a medzinárodné vzťahy (Univerzita Karlova v Prahe); diplom anglického práva a práva Európskej únie (Univerzita v Cambridge); Magister Juris (Univerzita v Oxforde, St. Edmund Hall); doktor práv (Európsky univerzitný inštitút, Florencia); štúdium na Slobodnej univerzite v Bruseli a Queenslandskej univerzite (Austrália); asistent predsedu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, neskôr vedúci útvaru dokumentácie a analytiky na tom istom súde (2005 - 2009); zloženie odbornej justičnej skúšky v Českej republike (2009); vyučujúci (2011 - 2012) a výskumný pracovník (2013 - 2016) na Inštitúte európskeho a porovnávacieho práva Univerzity v Oxforde; profesor na College of Europe v Bruggách (2013 - 2015); člen senátu rozkladovej komisie Českej národnej banky (2013 - 2015); menovaný ako sudca ad hoc na Európskom súde pre ľudské práva (2013 - 2015); spoluzakladateľ a predseda Českej spoločnosti pre európske a porovnávacie právo; prednášková činnosť a hosťovanie na viacerých univerzitách v Európe a v zámorí; autor mnohých publikácií v oblasti právo Európskej únie, európske ľudské práva, (verejné) porovnávacie právo a teória práva; generálny advokát Súdneho dvora od 7. októbra 2015.

Jan Passer

narodený v roku 1974; diplom v odbore právo (1997) a doktor práv (2007) z Karlovej univerzity v Prahe; diplom Master of Laws na Štokholmskej univerzite (2000); súdny čakaťel na Mestskom súde v Prahe (1997 – 2001); sudca na Obvodnom súde pre Prahu 2 (2001 – 2005); sudca na Najvyššom správnom súde Českej republiky (2005 – 2016); prednášajúci právo, predovšetkým právo Európskej únie na Karlovej univerzite v Prahe (2001 – 2003), na Masarykovej univerzite v Brne (2006 – 2016), na Univerzite Palackého v Olomouci (2014 – 2016) a na Justičnej akadémii Českej republiky (2001 – 2016); sudca Všeobecného súdu (2016 – 2020); sudca Súdneho dvora od 6. októbra 2020.

Ďakujem za pozornosť
matus.vyrostko@fvp.slu.cz
matusvyrostko@gmail.com (len ak nefunguje prvý)